

ЗАГРЕБ – У Хрватској почињу припреме за обележавање наводне 1100. годишњице хрватског краљевства. У дневни ред последње седнице Сабора, пре распуштања и одржавања избора, уврштена је Предлог одлуке о проглашењу 2025., годином обележавања 1100. годишњице хрватскога краљевства.

Предлог Матице хрватске и друштва „Браћа Хрватског Змаја“, подржао је саборски одбор за науку, образовање и културу, као и министарства културе, медија, науке и образовања.

У писаном мишљењу Министарства науке се наводи да је „пре 1100 година Хрватска постала самостално и признато краљевство, што је одиграло кључну улогу у обликовању националног идентитета и суверености”.

Историчар Невен Будак у чланку за „Национал“ подсећа да је 1925. године одржа и велика прослава „тисућуљетне обљетнице хрватског краљевства”.

У загребачком Максимиру подигнута је могила с орлом на свом врху, саздана од грумена земље који су донесени из разних крајева које су у то време настањивали Хрвати. Донета је и одлука о подизању споменика, али се на то чекало више од двадесет година.

Три године после прославе југословенски краљ Александар Карађорђевић, који између осталих био и краљ Хрвата, дакле и Томиславов наследник, свом другорођеном сину дао је име –Томислав.

Становници некадашњег Дувна упутили су делегацију код краља Александра са молбом да дозволи промену имена места у Томиславград, у част његовог сина и као спомен на краља Томислава. Краљ је пристао, али уз напомену да је име промењено само у част Томислава Карађорђевића, наводи др Будак и подсећа да је постојао још један Томислав, из династије војвода од Аосте, који је требало да постане хрватски краљ Томислав II. сагласно споразуму Павелића и Мусолинија. Међутим, он никада није крочио на тло „своје краљевине“.

Зашто се у Хрватској 1925. године одржавала велика прослава? Зато што је Фрањо Рачки закључио да се управо те године Томислав крунисао за краља, као први хрватски владар који је носио ту титулу.

За ову тврдњу не постоји ниједан историјски извор који би то потврђивао, али је Рачки до закључка дошао посредно, упоређивањем разних извора међу којима је и писмо папе Ивана X. у којем Томислава назива краљем Хрвата, наводи Будак.

Годину када је хрватска кнежевина прерасла у краљевину, по мишљењу историчара, Рачки је намерно померио неколико десетина година како би доказао да је хрватско краљевство старије од Угарског. То је био један од аргумената у прилог захтеву Хрвата да траже аутономију унутар Аустроугарске царевине.

Саборски одбор за образовање, знаност и културу тврди да је 925. била велики тренутак у историји хрватског народа, јер је „Хрватска постала самостално и признато краљевство“.

Међутим, како примећују историчари, у Хрватској се већ дуго слави Дан хрватске дипломатије којим се обележава дан када је 879. папа Иван VIII. благословио кнеза Бранимира и његов народ. Дакле они који сада хоће да славе 1100. година од постанка самосталног и признатог краљевства, славе дан међународног признања Хрватске (без обзира на то што у 9. веку није постојао институт међународног признања) који се десио пре настанка краљевине.

(Политика)